

Іванчук Г.М., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Устинова І.П., к.ю.н., доцент

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ ІКАО В ПРАВОВУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

У сучасному житті в умовах глобалізації та інтеграційних процесів міжнародні стандарти забезпечення та захисту прав і свобод людини набувають все більшого значення. Сьогодні сприйняття європейських орієнтирів часто визначається процесом європейської інтеграції, що є стратегічним вектором розвитку української держави [1, с. 12].

Європейська практика, на основі якої реалізуються правові норми, свідчить про існування обов'язкових норм та норм, які мають рекомендаційний характер. Обов'язкові правові норми виражені в правових нормах, які нав'язують правильну поведінку. Саме ця властивість норм значною мірою визнає загальний напрямок розвитку правової системи, оскільки за своєю правовою природою ці норми належать до норм-принципів, а тому мають установчий характер.

Міжнародні стандарти існують у будь-якій сфері регулювання, але вони здебільшого ототожнюються зі стандартами, які регулюють технічну сферу, оскільки вони є найпоширенішими.

Останнім часом при здійсненні міжнародного співробітництва держав в галузі міжнародної цивільної авіації значне місце набувають спеціальні технічні норми (стандарти).

Міжнародне законодавство щодо використання повітряного простору визначено в різних міжнародних нормативних актах. Зокрема, 7 грудня 1944 р. у Чикаго були підписані: Конвенція про міжнародну цивільну авіацію, Угода про міжнародне транзитне повітряне сполучення та Угода про міжнародний повітряний транспорт.

Міжнародні відносини, що виникають унаслідок використання повітряного простору та реалізації повітряних перевезень регулюються багатостороннім та двостороннім підходом. З метою забезпечення безпеки та належного розвитку міжнародної цивільної авіації у 1944 році була створена Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО), яка зараз є головним розробником та координатором

правил, що регулюють відносини у сфері міжнародних повітряних перевезень.

Приєднання України до Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) стало першим кроком у виведенні національної цивільної авіації на міжнародний ринок авіаперевезень та польотів.

Положення Конвенції є обов'язковими для всіх держав-учасниць, і хоча вони не забороняють державам-учасницям делегувати приватним структурам певні функції, за які вони відповідають, відповідальність за забезпечення повної відповідності всім положенням Конвенції та Додатків покладена на держави.

Відповідно до статті 28 Конвенції кожна Договірна держава зобов'язується, наскільки вона визнає це можливим:

а) надавати на своїй території аеропорти, радіо - і метеорологічні служби та інші аеронавігаційні засоби для сприяння міжнародній аеронавігації згідно з цією Конвенцією;

б) приймати і вводити в дію належні стандартні системи процедур зв'язку, кодів, маркування, сигналів, світлообладнання та іншу експлуатаційну практику і правила, які час від часу можуть рекомендуватися або встановлюватися згідно з цією Конвенцією;

с) співпрацювати в міжнародних заходах по забезпеченню видання аеронавігаційних карт і схем згідно зі стандартами, які час від часу можуть рекомендуватися або встановлюватися згідно з цією Конвенцією [2].

Сьогодні необхідно вдосконалити регулювання процесів у авіаційній промисловості в Україні. Недостатнє використання керівництвами та матеріалами ІКАО для авіації, включаючи економіку аеропортів та аеронавігаційні послуги, як регуляторами, так і постачальниками послуг, як правило, має негативні наслідки для промисловості. Це може включати, наприклад, непропорційне збільшення тарифів та зборів, що збільшує вартість квитків, знижує якість послуг через відсутність угод про надання послуг, непрозорість нарахувань та зборів, напруженість між постачальниками послуг та їх користувачами та/або регулюючими органами.

Отже, зараз існує необхідність імплементації стандартів ІКАО до національного авіаційного законодавства, оскільки цей Регламент не повинен бути нижчим за вимоги міжнародних стандартів.

Поглиблене дослідження заслуговує питання про правові стандарти ІКАО, а отже, чому законодавство та процедури застосування держав-членів ІКАО, включаючи Україну, повинні відповідати вимогам.

Удосконалення системи державного регулювання у сфері цивільної авіації та посилення співпраці з іншими спеціалізованими міжнародними та регіональними організаціями надалі відкриють шлях для обміну досвідом, кращого використання міжнародних ресурсів та їх адаптації до конкретних вимог.

Література

1. Хаустова М.Г. Проблема організаційно-правового забезпечення гармонізації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Проблеми законності: академ. зб. наук. пр.; відп. ред. В.Я. Тацій. Харків: Нац. ун-т «ЮАУ», 2013. Вип. 121. С. 12–29.

2. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. № 995_038. Редакція від 06 жовт. 2016 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_038#Text

3. Кузін С.Г. Модель гармонізації норм повітряного права України з міжнародними стандартами і практикою. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. № 3(4). С. 33–37. URL: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.4.9177>.